

GAZETA bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al
Ligii Bibliotecarilor din Republica Moldova

Septembrie-Octombrie
2010
Nr. 9, 10 (119, 120),
20 pag.

în acest număr:

Salonul Internațional de
Carte și Limba Română –
două inimi gemene

SALONUL INTERNAȚIONAL DE CARTE ȘI LIMBA ROMÂNĂ – DOUĂ INIMI GEMENE

Ploaia din 31 august ce cădea din cer, avea să semnifice roadele cărților editate de peste an, rodul inspirațiilor de nesomn al autorilor, adunându-i, ca altă dată, în holul Bibliotecii Naționale la Salonul Internațional de Carte 2010, ediția a XIX-a – o adevărată Catedră a înțelepciunii, unde mereu se adună scriitori, diferite personalități atât din republică, cât și din străinătate, editori, bibliotecari, studenți, elevi etc. 31 august – Zi înălțătoare nu numai prin inaugurarea Salonului, dar și prin sărbătorirea graiului matern – Limba Noastră cea Română, care a consemnat prin ani aceste realizări și idealuri ale Cărții înveșmântată în grafia latină și scrisă în limba română.

La inaugurarea SIC au fost prezente persoane oficiale și oameni de cultură din republică: **Mihai Ghimpu**, președintele Parlamentului Republicii Moldova, președinte interimar al Republicii Moldova, **Ion Negrei**, viceprim-ministru al Republicii Moldova, **Boris Focșa**, ministrul Culturii al Republicii Moldova, **Dorin Chirtoacă**, primarul general al municipiului Chișinău, acad. **Mihai Cimpoi**, președintele Uniunii Scriitorilor din Moldova, **Lilia Snegureac**, directorul Biroului de Informare al Consiliului Europei în Moldova, **Vanghea Mihanj Steryu**, scriitoare, traducătoare și pictoriță, președinte Societății Scriitorilor și Artiștilor Aromâni din Macedonia etc.

(Continuare în pag. 2)

- 1 Salonul Internațional de Carte și Limba Română – două inimi gemene
- 4 Publicațiile BNRM la SIC "Catalog al colecției Clara și Pavel Balmuș". Prefață la ediția a doua
- 6 Lansarea Biobibliografiei "Isaie Cârmu"
- 8 Steliana Grama: Va veni timpul...
- 9 Născut în zodia Caragiale
- 11 Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova
- 12 Biblioteci școlare
- 15 Bibliogames – mijloc de socializare a copiilor și tinerilor la bibliotecă
- 18 Și lacrimile se aștern pe cărți...
- 19 Cognoscere
- 20 IT

Manifestarea culturală, organizată de Biblioteca Națională, dedicată în acest an marelui poet Mihai Eminescu, a fost deschisă de domnul **Alexei Rău**, directorul general al BNRN, care a fost și moderatorul ei. Dumnealui a remarcat importanța Salonului Internațional de Carte, reiterând că ediția din acest an este una din cele mai bogate, cuprinzând mai multe noutăți și surprize. Dumnealui a menționat că numărul editurilor participante este de peste 300, din 14 țări: România, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Macedonia, un șir de participanți noi din Rusia, Ucraina, Belarus, Ungaria etc. Sărbătoarea Independenței Republicii Moldova și Salonul Internațional de Carte sunt de-o vârstă – 19 ani de existență. SIC a trecut prin multe greutăți, dar mereu le-a înfruntat, a conchis vorbitorul.

Pe parcurs, domnul Alexei Rău a oferit cuvântul diferitor personalități.

Mihai Ghimpu, președintele Parlamentului Republicii Moldova, președinte interimar al Republicii Moldova: "Adevărat e ce-a spus domnul director general al Bibliotecii Naționale, Alexei Rău, Independența Republicii Moldova și Salonul Internațional de Carte sunt de-o vârstă. Mulțumim mult colectivului Bibliotecii Naționale pentru eforturile, abnegația și străduința pe care le-a depus în toți acești ani. În viață nimic nu poate evolua fără carte. Și niciun popor nu poate exista fără scriitori, fără bibliotecari. De asemenea, mulțumesc tuturor compatri-

oților care au luptat pentru victoria Limbii Române, că astăzi ea este regină la ea acasă. Să ne amintim de suferințele și miile de oameni care au ieșit în stradă, participând la Marea Adunare Națională din anul 1989, care au votat pentru Limba Română, pentru cultura republicii... Astăzi mulți din cei care și-au adus contribuția la prosperarea Limbii Române au fost decorați cu ordine și distincții de stat. În toți acești ani de independență mereu am luptat și așa a fost să fie, ca să vin eu și să fac dreptate. În preajma Sărbătorii Limba Noastră cea Română am semnat decrete cu privire la decorarea multor oameni care au fost adevărați patrioți în toți acești ani de independență, de asemenea, unii locuitori din Transnistria, care au fost scutul Limbii Române. Cu "Ordinul Republicii" au fost decorați: Anatol Ciobanu, mem-

bru corespondent al AȘM, Ion Dumeniuc, post-mortem, Vasile Bahnaru, directorul Institutului de Filologie al AȘM, Ion Melniciuc, doctor, conferențiar universitar, USM, Vladimir Pohlă, scriitor, directori de licee și gimnazii din Transnistria etc. Pentru merite în dezvoltarea literaturii, activitate publicistică prodigioasă și contribuție la promovarea valorilor naționale s-au conferit alte distincții scriitorilor: "Ordinul de Onoare" – Ion Anton, Alexandru Bantoș, Ana Bantoș, Alexei Rău; Ordinul "Gloria Muncii": Serafim Belicov, Leo Butnaru, Raisa Ciobanu, Eugen Gheorghiuță, Nina Josu, Hara-lambie Moraru, Iulius Popa, Arcadie Suceveanu, Elena Tamazlăcaru; Medalia "Mihai Eminescu" – Victor Lavric, Ana Răileanu; Titlul onorific "Maestru al Literaturii" – Teodor Chiriac, Gheorghe Bălici, Titus Știrbu și alții.

Mulțumim încă o dată tuturor pentru activitatea rodnică depusă în acești ani, dorindu-vă sănătate. Trăiască Limba Română!"

Ion Negrei, viceprim-ministru al Republicii Moldova: "Independența Republicii Moldova și Salonul Internațional de Carte sunt de-o vârstă. Valoarea cărții, adevărului, politici social-culturale sunt temele ce se intercalează în activitatea SIC. La salon vin oameni de cultură care lucrează asupra cărților. În numele Guvernului Republicii Moldova mulțumesc celor ce aduc lumina adevărului, adevărul științific și spiritual. Cuvântul scris întotdeauna a luminat cugetul omului

în societate. Tuturor participanților la Salonul Internațional de Carte le urez succese noi în cadrul lansărilor de carte, simpoziunilor, expozițiilor, discuțiilor care vor avea loc pe parcursul acestei manifestări culturale.”

Boris Foțsa, ministrul Culturii al Republicii Moldova: “Mulțumim tuturor colaboratorilor Bibliotecii Naționale, Uniunii Scriitorilor, care mereu au știut de-a lungul anilor să stea la cârma Cărții, Limbii Române. De menționat faptul că acest Salon de Carte este dedicat *Anului Mihai Eminescu* și este unul din cele mai bogate saloane, la care participă foarte mulți oaspeți de peste hotare.”

Acad. Mihai Cimpoi, președintele Uniunii Scriitorilor: “Remarc o sărbătoare triplă: Limba Română, Salonul Internațional de Carte Românească și

sărbătoarea Culturii Române. La SIC-2010 participă reprezentanți deosebiți din multe țări ale lumii: România, Franța, Macedonia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Ucraina, Belarus etc. De asemenea, participă și strănepoata lui Alexandru Donici.”

Vanghea Mihanj Steryu, scriitoare, traducătoare și pictoriță, președintele Societății Scriitorilor și Artiștilor Aromâni din Macedonia: “Suntem bucuoși că pentru prima dată am fost invitați la Salonul Internațional de Carte din Republica Moldova. Astăzi este nu numai sărbătoarea Salonului Internațional de

să-și sărbătorească limba, așa cum sărbătorim noi Limba Noastră cea Română. Biroul de Informare al Consiliului European în Moldova întotdeauna a susținut și va susține această manifestare culturală – Salonul Internațional de Carte. Felicitări tuturor celor care au venit la Salonul de Carte și la sărbătoarea Limba Noastră cea Română.

Dorin Chirtoacă, primarul general al municipiului Chișinău: “La sărbătoarea Limba Noastră cea Română și Salonul Internațional de Carte au venit oaspeți de pe ambele maluri ale Prutului, dincolo de Tisa, Dunăre, din Bucovina. În anii trecuți, sărbătorile se petreceau în conflict, acum nu mai este acel conflict care era declanșat de comuniști. Regret faptul că nu mai

(Continuare în pag. 4)

sunt cu noi cei ce odihnesc de veci în Cimitirul armean, care au luptat pentru Independența, Integritatea Republicii și pentru Limba Română. Salonul Internațional de Carte este sărbătoarea timpurilor noastre. Să promovăm aceste lucruri frumoase în casa fiecărui om. Să promovăm Limba Română, începând de la casa părintească și până peste hotarele țării noastre.”

În continuare, domnul Alexei Rău a mai anun-

țat publicul că la salon se vor produce evenimente memorabile, remarcând ședința Ateneului „Moldova”, ședința Salonului Muzical cu genericul „Eminescu și muzica”, expozițiile-eveniment: „Valori eminesciene”, „Maria Bieșu”, „Salut! Aici Europa”, „Ei rămân vii în conștiința neamului”. În memoriam: Anatol Codru, Iurii Grecov, Grigore Vieru, Vasile Vasilache, Andrei Vartic, Simion Ghimpu; un șir de lansări de carte ale autorilor consacrați din România, Franța, Macedonia etc. Apoi toți oaspeții au fost invitați să viziteze sălile de expoziții ale Salonului Internațional de Carte 2010.

Raisa PLĂIEȘU

Publicațiile BNRM la SIC

"CATALOG AL COLECȚIEI CLARA ȘI PAVEL BALMUȘ" PREFAȚĂ LA EDIȚIA A DOUA

Această nouă ediție a Catalogului Fondului “Pavel și Clara Balmuș” din cadrul colecțiilor speciale ale Bibliotecii Naționale vine să certifice creșterea acestei colecții, lucru pentru care BNRM îi este profund recunoscătoare familiei Balmuș, dar și anumite schimbări, anumite mutații în viziunea cunoscutului nostru cărturar asupra acestui gen de publicații. În domeniul descrierii bibliografice s-au produs, pe întreg mapamondul biblioteconomic, schimbări esențiale, ba chiar o turnură radicală către utilizator, către nespecialistul în bibliografie. Pe parcursul mai multor ani și decenii s-au ținut, la forurile internaționale de specialitate și în edițiile periodice de profil, dispute relative la discordanța între cum cred că trebuie să fie și cum efectuează bibliotecarii alcătuirea notițelor bibliografice și cum ar prefera să fie făcut acest lucru utilizatorii, specialiștii din alte domenii decât cel biblioteconomic. Disputele acestea au condus la divergențe, soluționarea cărora n-a mai putut fi amânată. În consecință, o echi-

pă specială a FIAB (Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari) a elaborat așa-zisele reguli funcționale de descriere bibliografică (FRBR), care au prefigurat întoarcerea bibliografiei cu fața spre utilizator, aceasta însemnând o descriere pe nou a surselor, după criteriile sau după parametrii ce țin de orizontul de așteptare (și de căutare) al cititorilor, al nebibliografilor.

Obiecțiile, sugestiile, insatisfacțiile, reproșurile, deziluziile, oprobriile lui Pavel Balmuș vis-à-vis de cum se alcătuiesc în bibliotecile de la noi bibliografiile, se circumscriu observațiilor utilizatorilor din lume, de la care pornind, specialiștii FIAB au și ajuns la elaborarea FRBR-ului. Dacă avea cine să le transmită Federației Internaționale, ele și-ar fi adus mica lor contribuție la schimbarea la față a descrierii bibliografice. Pe lângă acestea, dl Balmuș a mai produs și un șir de idei, obiecții, revendicări legate de transliterație (era și este un oponent înveterat al standardului internațional de transliterare, care, în viziunea sa, prejudiciază,

atunci când e aplicat la noi, principiile fundamentale ale limbii române). Multe din doleanțele sale nu și-au găsit încă aplicare în pragmatica bibliografică de la noi.

În cadrul lucrărilor de pregătire a ediției a doua a acestui catalog, s-a manifestat din plin firea, datul ontologic al lui Balmuș-cercetătorul, remarcat și de critica și istoria literară de la noi, și anume „documentarismul erudit aplicat minuțios”(Cimpoi M. *Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu*, Ch., Litera, 2003, p. 423). În plus, eruditul cercetător aduce în actualitate procedeele și formulele unor bibliografi români de seamă, ca N. Hodoș, I. Bianu, D. Simonescu, C. Mălinaș. Așa se face că în această ediție notițele bibliografice includ, de exemplu, autografele. Dl Balmuș acordă o atenție deosebită chiar și aspectelor de organizare și de arhitectură a paginilor.

À propos de autografe. Apariția acestui nou element în notițele bibliogra-

(Continuare în pag. 5)

face se datorează faptului, că familia Balmuș a decis să includă în fondul lor inaugurat la BNRM și cărțile cu autograf oferite dlui Pavel sau dnei Clara de către scriitori și de către alte personalități ale culturii noastre naționale. Aceste ediții se constituie într-o impunătoare colecție care reflectă mai multe aspecte ale vieții literare, științifice, culturale : ele redau epoca, ele reflectă stările de moment și de spirit ale neamului nostru, ele profilează, dacă vreți, un tablou sinoptic al receptării în timp și spațiu a „Balmuși-

edițiile simpozionului național *Valori bibliofile*, compensează întrucâtva lipsa unor monumente de arhitectură și de artă monumentală de vechimea, integritatea, forța de impresie și numărul celor din Occident.

Din chiar primii ani de funcționare, sub egida Bibliotecii Naționale, Societatea Bibliophililor (utilizez aici și în alte locuri ortografierea cuvântului bibliofilie cu *ph*, așa cum a constatat că e corect cercetătorul Pavel Balmuș) a organizat în incinta BNRM întâlniri și expoziții de ediții bibliofile din co-

le bibliofile formale, deși se ține cont și de ele, răman într-un plan secund, lăsând să iasă în prim-plan principiile de selectare conținutale.

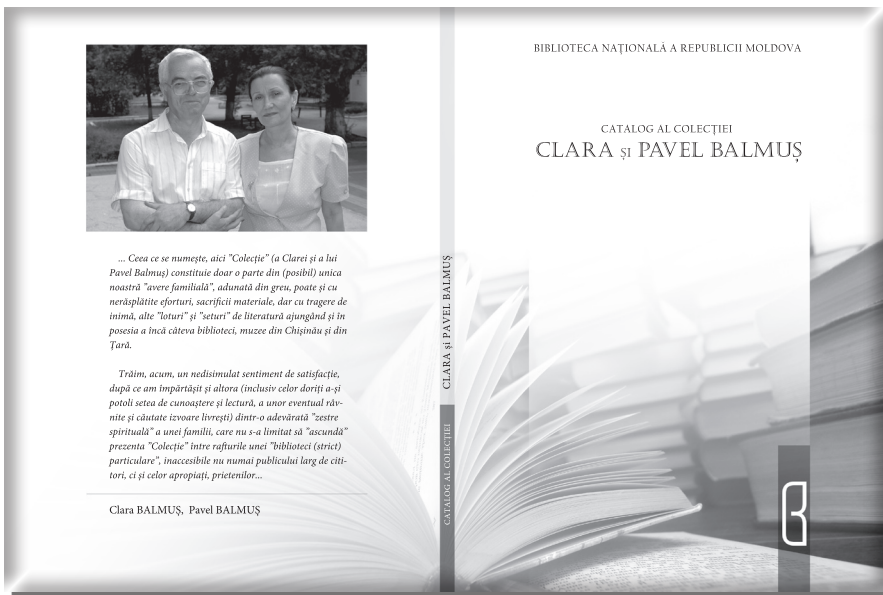
Trebuie să remarc că președintele Societății Bibliophililor, Pavel Balmuș, nu doar împărtășește și promovează această tipologie și căile de integrare a celor două moduri de colecționare, ci și servește drept exemplu viu de cum poate fi înfăptuită o astfel de integrare. Or, criteriile și principiile pe care își întemeiază, el și Clara, dezvoltarea colecției, a bibliotecii particulare, sunt net superioare aceluia la care recurg bibliofili de nivel mediu, ba chiar și unii din protipendada unui domeniu de activitate sau altul. Conținutul înseamnă pentru Balmuși un fel de etnos concentrat în logos, o expresie sublimată a neamului românesc. De unde și firescul, modul net superior în care fondul Balmuș s-a integrat în colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a țării.

Fondul Balmuș, așa cum arată statistica mișcării fondurilor BNRM, are căutare, este solicitat de utilizatorii de diferite profesii, ocupații, vârste. Este întrebat de studenți și de tinerii cercetători din diferite instituții. Faptul acesta mă întărește și mai mult în gândul că valorile noastre bibliofile, lumea cărții românești a fost și rămâne încă în mare măsură un factor primordial în instruirea, culturalizarea și continuitatea neamului.

Cum generozitatea familiei Balmuș este ca un izvor nesecat, ei aducând în dar Bibliotecii Naționale noi și noi ediții, s-ar putea întâmpla ca și această a doua ediție a catalogului Fondului lor să fie depășită, apărând astfel necesitatea unei alte ediții noi. Ferice de ei, de BNRM, de cititorii acestei bibliotecii dacă acest lucru se va întâmpla. Căci asta va fi, cum ar zice Vasile Alexandri, ”cu atât mai bine țării și lui cu atât mai bine”.

Gratitudinea și recunoștința noastră au o forță de expresie insuficientă pentru a corespunde măreției gestului și generozității lui Pavel și a Clarei Balmuș.

Alexe Rău,
director general BNRM,
doctor în filozofie

lor", ca una din pietrele de rezistență din care se constituie edificiul culturii naționale.

Și dacă tot vorbim de cărți cu autograf, e cazul să ne oprim un pic și la bibliofilie. Ca președinte al Societății Bibliophililor „Paul Mihail” din Republica Moldova, dl Balmuș este, din oficiu, și unul din promotorii de căpetenie ai bibliofilismului, cu contribuții importante la legiferarea unei tipologii bibliofilice înnoite, una care să integreze, valoric, principial și formal bibliofilia particulară și colecționarea de valori bibliofile în bibliotecile reprezentative și în alte instituții ale statului. Credința de nestrămutat a lui este că bibliofilia, lumea cărții românești în general a avut mereu și continuă să aibă un rol, un impact crucial asupra condiției noastre de neam. Universul cărții, la noi, cum afirmasem mai demult într-o comunicare la inaugurarea uneia din

lecțiile particulare. Încă de pe atunci am constatat că dacă în bibliofilia particulară predomină adesea criteriile formale de selectare, fapt ce permite, nu rareori, în funcție de principiile de care se conduce fiecare bibliofil în parte, includerea în colecții a unor ediții insignifiante din punct de vedere conținutal, în instituțiile reprezentative ale culturii naționale, instituții care sunt responsabile de conservarea și transmiterea către generațiile viitoare a moștenirii culturale scrise a națiunii, criteriile de selecție diferă de cele ale colecționarilor privați. Edițiile bibliofile din aceste colecții publice sunt în primul rând valori de necontestat ale patrimoniului național scris și imprimat, lucrări incluse în circuitul național și în cel internațional de valori culturale și spirituale, opere care au asigurat și asigură continuitatea culturală și spirituală a neamului nostru. Criteriile

Lansarea *Biobibliografiei* Isaie Cârmu

În cadrul Salonului Internațional de Carte 2010, la 2 septembrie, în Sala de artă a Bibliotecii Naționale a avut loc ședința Atelierului de Creație dedicat ilustrului grafician Isaie Cârmu, personalitate de seamă în domeniul graficii de carte, pictor cu renume mondial, maestru emerit în arte, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. În cadrul atelierului s-a produs lansarea *Bi-*

obibliografiei Isaie Cârmu, elaborată de Biblioteca Națională. Realizată în baza arhivei personale a maestrului, cărților ilustrate de el, cataloagelor Bibliotecii Naționale și fondurilor Muzeului Național de Arte Plastice, această lucrare bibliografică face parte din Proiectul editorial „Moldavica”, din seria „Plasticienii Moldovei”, inițiat de Biblioteca Națională și

este destinată tuturor celor interesați. Scopul biobibliografiei a fost de a valorifica patrimoniul național de artă plastică prin prezentarea operei lui Isaie Cârmu într-un volum aparte.

În cadrul lansării au vorbit: Gheorghe Vrabie, artist plastic; Elena Turuta, redactorul cărții, șefa Serviciului „Editura”, BNRM; Raisa Cârmu, soția pictorului; Constantin Spănu, doctor în studiul artelor; Simion Zamșa, grafician, profesor universitar, UPS „I. Creangă”; Elena Caracențev, grafician, profesor universitar, UPS „I. Creangă”; Svetlana Miron, șefa Seviceiului „Colecție de artă și hărți”, BNRM și alții.

Lucrările ilustrului pictor au fost apreciate la cele mai prestigioase expoziții, concursuri republicane, unionale și internaționale: vestitul Târg Internațional de Carte de la Leipzig, Germania; expoziția de carte pentru copii din Bologna, Italia; Bienala de afișe din Varșovia, Polonia, expoziții din: Rusia, Cehoslovacia, Elveția etc. La Concursul Unional „Arta cărții” (1985) de la Moscova a fost

decorat cu diploma „I. Fiodorov”. De asemenea, a mai fost distins și cu alte decorații: Medalia „Editor emerit”; Premiul „Moisei Gamburg” (2000); Medalia „Mihai Eminescu” (2000), România; Ordinul „Gloria Muncii” (2000) etc., iar în 2010 cu Ordinul de Onoare.

Diana ȘVITCHI,
bibliotecar, Serviciul
„Colecția de artă și hărți”

SALONUL INTERNAȚIONAL DE CARTE DE LA CHIȘINĂU

Salonul Internațional de Carte de la Biblioteca Națională din Chișinău este ca o Biserică, unde s-au întâlnit poeți, scriitori, editori etc. Invitația la Salonul de Carte a scriitorilor și artiștilor din Macedonia constituie o părticică din Salonul Internațional de Carte de la Chișinău. Suntem impresionați de frumusețea salonului cu participarea a multor case de edituri din lume, impresionați de mulți scriitori, de întâlnirile prietenești și ingeniozitatea organizatorilor, care atât de frumos și la nivel înalt au organizat această importantă acțiune. Manifestarea cărții e și pentru întâlnirea culturilor lumii.

Felicitări din partea Societății Scriitorilor și Artiștilor Aromâni din Macedonia și din numele meu, Vanghea Mihanj Steryu, din Macedonia. Am văzut, am auzit și am participat cu deosebită plăcere la sărbătoarea sufletului din Chișinău. Sunt bucurată că am fost o parte de cultură din civilizația culturii și Limbii Române.

Vanghea Mihanj STERYU
31.08.2010

Vanghea Mihanj Steryu

Vanghea Mihanj Steryu este scriitoare, traducătoare și pictoriță aromână. Este președinte al Societății Scriitorilor și Artiștilor Aromâni din Macedonia – Skopje. Scrie poezii din 1975 și i-au apărut 45 de cărți de versuri, proză, romane, piese, cântece pentru copii și maturi.

A tradus în aromână peste 22 de cărți din mulți autori ai lumii, inclusiv basarabeni.

Este redactor la mai multe reviste, cum ar fi: *Armanj Machidunits*, *Armana Machedona*, revistele pentru copii *Rândurica*, *Fenix*, colaborează la mai multe reviste și ziare din România, Albania, Serbia ș. a.

Este laureată a 26 premii naționale și internaționale, fiind recunoscută de mai multe asociații de cultură din lume. Este prima aromâncă ce a fondat: Societatea Femeilor Aromânce din Macedonia, 1994; Societatea Scriitorilor și Artiștilor Aromâni din Macedonia, 1999; a inițiat "Zilele Culturii Aromânilor din Macedonia" (edițiile 2000-2005), Skopje, Macedonia; a organizat simpozioane de literatură și cultură (2000-2005), Macedonia; stă la leagănul Festivalului Internațional de Poezie Aromână "Constantin Belimace" (2000-2004).

NEAMUL MEU (A mea dunjai)

O, tu neam al meu!
Tu negru a somnului întunecat
ce devorează,
Murdărit în panteonul timpului
Scăldat în lumina bisericilor,
Te-ai oprit acolo unde erele stau
pe loc.

O, tu neam al meu!
Împrăștiat în toate colțurile lumii,
Între intervalele timpului care tace,
Privind meteoriții dorurilor,
Stai tăcut în ecoul pietrelor
și suspinelor,
Cu o neliniște înăbușită,
Parcă ai fi o stea pierdută.
O, tu neam al meu! Aud chemarea!

Voi deschide setea nimicurilor,
Voi deschide calea aspirațiilor,
Voi da la o parte lespedea tăcerii,
Voi trezi glasul Aromânilor.

Ehpozitsie di cartsa shi picture di Vanghea Mihanj Steryu – Macedonia

O, tu neam al meu!
Tu primitive dans dintr-o
fotografie uitată
Privește uimit și tăcut,
Ca un embrion încremenit între ere.

O, cât veselă cânt!
Cânt dorul și soarta neamului meu.

ȘI DORUL ARE UN NUME (Shi dorlu ari num')

Cine cântă acolo cu voce răgușită
Și-mi fură din nesomnul
Ce parcă adormise sub pleoape?

Să fie vreun cântec sau un oftat?
Cine cântă când zorii nu ți-au
deschis încă fereastra?

Viața ce ți-a schimbat aripile,
Plăcerea cu flăcări răzvrătite,
Ochiul ce lăcrimează o melodie,
Bătrânii ce aleargă cu respirații oboseite
Sau aburul pieptului înfrigorat.

Nu știm și vom merge înapoi,
Cu dorința să găsim locul,
în care trupul nostru se va întregi.

Cine-i acolo fără nume și cântă să scape
și nu-și cunoaște dorul
Să-l strige pe nume?...

FLORI (Lilici)

Omul ce l-am iubit,
Ajunge-va floare în câmp
Vânturi i-or legăna frunza,
Soarele i-o încălzi inima.

Omul ce l-am iubit –
S-o preface în floare
Roșie – în lumină,
Albă – pe întunec.

Voi culege floarea,
Florile, să mi le-aștern pe inimă,
Veșnic să rămână proaspete!

CLOPOTELE VOR BATE PENTRU NOI (C'mb`njl va s-bat` ti noi)

În seara asta în glasul nostru
Vântul se va iubi cu ploaia.
În seara asta în freacățul nostru
Frunzele își vor găsi rădăcinile.

În seara asta în cântecul nostru,
Cerul își va spăla ochii.
În seara asta în uitata fântână
Apa va sorbi numele nostru.

În seara asta râul nostru fără culoare
Malurile de lut le va crăpa.
În seara asta cuvintele cele mai frumoase
Vor zdrobi toate gratiile nenorocirii.

Și-n ochii noștri îndurerați
Păsări înviate vor zbura
Și clopotele toate vor bate,
Iar noi cu Cerul și Pământul deodată
Vom deveni iubire.

De trei ori vom învia
și de trei ori vom muri,
Însă nicidecum al nostru orizont
Nu va pieri în umbrele străine.

STELIANA GRAMA: Va veni timpul..

La ediția a XIX-a a Salonului Internațional de Carte din acest an, familia Grama a prezentat cartea **Rană de stea...** Și întrucât la acest salon s-a adunat lume de pe lume, dar absolut toți împătimiți de poezie, de frumos și de miracol, îl vor cinsti pe Marele nostru Poet Național Mihai Eminescu. Și Steliana Grama a venit la acest Salon cu impresionante rânduri-rânduri, scrise încă din clasa a VI-a până la vârsta realizărilor ei de vârf – închină-te Marelui botoșănean, poezii ce poartă următoarele titluri: „Luceafărul”, „Vis cu Eminescu”, „Marelui Eminescu”, „Luceafărul pe cer așteaptă...” etc., etc. Pentru „Gazeta bibliotecarului” propunem **Vis cu Eminescu** scrisă în anul 1992.

Acel timp va veni, cu siguranță, într-o „dalbă primăvară” sau într-un anotimp cu „mierle ce cântau, cum n-au cântat nici într-o altă vară” la Țepilova, Soroca, satul bunicilor Stelianeii Grama, când se vor găsi oameni cu dare de mână, editori profesioniști, sponsori iubitori de cultură și de adevăr, dar în primul rând instituții de-ale statului care vor persevera în editarea operei Stelianeii Grama (04.06.1974 – 11.10.2006), pentru a adăuga și a potoli realizările și setea de frumos și de etic – un dar al Destinului – , lăsat în urma unei munci epuizante, adorate, din preaplinul sufletului ei gingaș, cuminte, suav, cristalizat în Cuvânt: poezie, proză, dramaturgie, publicistică, critică literară și teatrală, traduceri...

Deocamdată familia e acel reper care se străduie să publice, în zbcuciumatul și îndoliatul deceniu de la plecarea ei prematură în eternitate, unele volume la care scriitoarea a trudit și pe care le vedea publicate, cu titluri sugestive, compartimentate așa cum îi plăcea ei, într-o succesiune doar de ea știută și frumos aranjate în pagină, căci le culesese, parțial, la calculator și care, iată, astăzi asigură un anume „desen al personalității” Stelianeii Grama.

Dincolo de „aristocratismul existențial”, Steliana Grama a dat dovadă de un anume elitism al gustului, ferindu-se, dacă era posibil, de prăpastiile gustului comun, căutându-și cărarea sa în literatură, îngemănând această cărare, cu voie sau fără voie, cu Destinul pe care l-a hărăzit Cel de Sus.

Fiind conștientă de prezența ei ca individualitate distinctă într-un timp istoric determinat și de implacabila finitudine biologică, din preaplinul sufletului încărcat de poezie a susținut efortul de a se smulge din categoriile impersonale, întocmind manuscrisul *Rană de stea*, care în 2009 s-a văzut volum tipărit la Editura din Chișinău „Pontos”, diriguată de scriitoarea Marcela Marda-

re, volum editat într-un tiraj de 500 de exemplare.

Volumul include texte pentru cântece: Dorul, Copilăria, Dragostea, Natura, Patria, Limba Română, Eternitatea – toate tratate în mod liric în formulă proprie, trecute prin nemaipomenita ei imaginație artistică, fapt confirmat de critica literară. Misterul cosmic, dorul de stea, de alte galaxii de asemenea e prezent atât în cântece, cât, mai cu seamă, în foarte multe poezii și în proze, scrise din adolescență până mai târziu... În fine, mesajul lor, par excelente, general-uman e, iar Viața, în multiplele ei ipostaze, e o metaforă la care nu se poate renunța nicidecum. Esențializat,

nu-și pierde umorul și teatralitatea malițioasă a realității, adresându-se ascultătorului și eventualului cititor, căci „spectacolul vieții” era privit de scriitoare cu profund interes și... compasiune:

„Salut, voi privitori ai Marelui Spectacol,
Ce credeți încă-n artă și într-al ei miracol!
Ce evadați din lumea de un cinism aparte,
Refugiindu-vă-n copertele de carte,
Ce par ca niște ziduri înalte pân’la nori
Și nu permit minciunii să se strecoare-n zori.
Sau, poate, vă ascundeți în săli de cinema,
Gândind că-a șaptea artă mai poate a salva
Un suflet inocent ce nu vrea să cunoască
Ipocrizia lumii – nu vrea să-și pună mască...”

Titlul volumului *Rană de stea* nu este întâmplător: așa a dorit autoarea, indicând, în antet, la fiecare text, titlul cărții viitoare – *Rană de stea* – o metaforă pe cât de durută, pe atât de uluitoare! Textele sunt compartimentate în șase cicluri: „Fulgerul iubirii”, „Citadela Dragostei”, „Miracolul suprem – Iubirea”, „Apartament stelar”, „Viață de artist” și ultimul compartiment, în limba rusă – „Утерянный Рай”, care include zece texte. După titlul fiecărui cântec, dacă acesta a fost interpretat, este indicat în mod obligatoriu compozitorul și interpretul. La finele fiecărui text este indicată data scrierii cântecului. Pentru a facilita cititorilor consultarea și studierea textelor, la sfârșitul volumului am inclus două indexuri auxiliare: „Index alfabetic de nume (compozitori, interpreți) și „Index alfabetic de titluri” (sunt 250 de texte).

Volumul mai cuprinde un compartiment – „Referințe critice” – , semnat de poeta Galina Furdui, de compozitorul Vlad Mircos, de interpreta Stela Mitriuc și de criticul literar și scriitorul Tudor Palladi.

Dr. Claudia SLUTU-GRAMA

(Continuare în pag. 9)

Steliana GRAMA

VIS CU EMINESCU

În seara asta-avui un vis ciudat
Pe care tot acum vi-l povestesc:
În somn, dar parc-aiëvea, s-a-ntâmpat
Că mă-ntâlnii cu Domnul Eminescu.

Era înalt, frumos, cu plete lungi –
Un jun ferice, colindând prin stele
Și mai scriind pe cer, cu o cometă,
Noi poezii dramatice, rebele.

A spus că scrie numai pentru noi,
Că ar da totul – numai să ne vadă.
Dar încă nu i-i vremea de-a renaște...
Și totuși, a luptat pe baricadă.

Revoluționar, în București,
Într-un decembrie plin de eroare,
El arăta mulțimii studențești
Cum luptă și învinge, și nu moare.

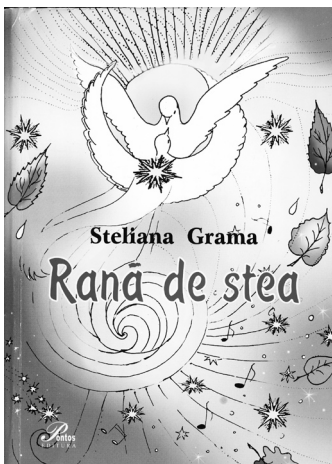
Iar înainte de aceasta, domn,
Ca voievod, în parc, la Chișinău
El recita, înflăcărat din versuri
Ca să ne scoată, în sfârșit, din hău.

Și la un miting nesancționat,
În fruntea lui, căzu sub un baston...
Abia l-au scos, că mai veneau și tancuri
Ca să nu piardă-un ultim bastion.

Acum și-a revenit și iar colindă
Eternitatea cea dumnezeiască
Și-l caută pe Creator să-l roage
Să-l deie voie – acumă să renască!

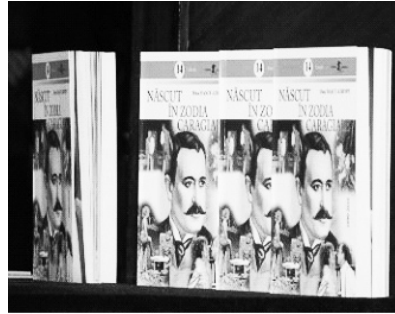
Iar dacă nu, incognito, firește,
Precum i-o cer tabu-urile și firea
El va reînvia ca un Christos
Și în sfârșit va săvârși Unirea.

Iar de nu credeți, să ieșiți deseară,
Citiți-l iar printre astrale ploi,
Că Eminescu este pretutindeni
Și-n fiecare clipă e cu noi!

NĂSCUT ÎN ZODIA CARAGIALE – carte de debut a criticului și cronicarului de teatru, Dina Ghimpu

Criticul de teatru Dina Hașcu-Ghimpu și-a publicat prima carte de cronică teatrală. “Să fii născut în zodia Caragiale înseamnă să fii spiritual, să ai umor, să te poți uita detașat la lucruri și să privești viața un pic în zeflemea”. Declarația aparține autoarei acestei recenzii teatrale, Dinei Ghimpu.

“Nu degeaba cartea se numește - *Născut în zodia Caragiale*, a subliniat autoarea, menționând că I. L. Caragiale, Sandu Grecu și mai mult de jumătate de trupă a Teatrului “Satiricus” s-a născut în aceeași perioadă – “adică în aceeași zodie”, a accentuat Dina Ghimpu.

Potrivit dnei Ghimpu, importanța acestei cărți derivă din faptul că “este un pas înainte pentru că la noi, în general, sunt foarte puțini critici de tea-

foarte valoroși și care meritau să fie observați și acest lucru l-a făcut distinsul critic și cronicar de teatru – Dina Ghimpu”, a spus Sandu Grecu, directorul artistic și prim-regizorul Teatrului Municipal „Satiricus I. L. Caragiale”. Totodată, criticul și cronicarul teatral, Dina Ghimpu a menționat că imboldul de a scrie această carte a venit din partea lui Sandu Grecu. “Scriu și public de 20 de ani, dar pentru prima dată mi-am editat o carte. Ideea a fost că trebuie să omagiem această instituție, acest Teatru «Ion Luca Caragiale», care are un jubileu de 20 de ani. Și pentru că eu am scris despre toate teatrele, inclusiv despre «Satiricus», dl director a spus că ar fi bine să facem o carte, iar cum articolele le-am adunat pe parcursul a mai mulți ani, am mai lucrat puțin și iată cartea”, a mai spus Dina Ghimpu.

La evenimentul de lansare a cărții

tru, respectiv se scrie foarte puțin și orice apariție pentru actori, regizori, scenografi, designeri de costume, compozitorii care fac muzică pentru teatru este o bucurie”, a conchis ea.

“Această carte este foarte binevenită pentru noi. Veți găsi o serie de dialoguri în această carte, destul de incitante pentru că sunt niște dialoguri directe cu o parte din actorii noștri, despre care puțin s-a spus, dar care astăzi sunt cap de afiș, pentru toate spectacolele noastre. Actorii

nu a putut lipsi nici soțul autoarei – Mihai Ghimpu, președintele Parlamentului Republicii Moldova, președinte interimar al Republicii Moldova, care a spus că se mândrește cu soția sa. “Ea toată viața ei a scris, numai că nu a publicat o carte. Sunt mândru de ea, cu atât mai mult că lucrul cu penița nu-i atât de ușor”, a accentuat Mihai Ghimpu.

<http://unimedia.md/?mod=news&id=24356>

UN POET AL IMAGINII CALIGRAFICE

Joi, 9 septembrie 2010, la Biblioteca Națională, în sala de artă a Serviciului "Colecție de artă și hărți", a fost inaugurată expoziția personală a graficianului și designerului Valeriu Herța, născut în anul 1960 la Bardar, Ialoveni. Vernisarea a fost prilejuită de cea de a 50-a aniversare, pe care a serbat-o împreună cu prietenii și discipolii săi.

Moderatorul evenimentului a fost Ana Simac, doctor în studiul artelor, conferențiar universitar. Au luat cuvânt numeroși colegi de breaslă, apropiați *spiritual*, printre care președintele UAP Ghenadie Jalbă și profesorul

Asachi" din Chișinău (1996); "Grafică. Pictură" – Biblioteca Națională din Chișinău (1996, 2004, 2007); "Pictură" – Centrul Expozițional "C. Brâncuși" din Chișinău (2007).

Cele 35 de lucrări vernisate la actuala expoziție sunt uimitoare prin caligrafia și grafica manuală. Literale, realizate cu îndemânare, formează ornamente neordinare, care, prin finețea și eleganța liniilor, se aseamănă cu scrierea Tankey, un vechi gen de poezie japoneză apărut în sec.VIII. În aceste zile, Biblioteca Națională și echipa Bibliotecii de Arte „Tudor Arghezi”

„Tudor Arghezi”, activează Cenaclul de grafică și arhitectură „Viața formelor”. Plasticianul a fost prezent în expoziții de grup în Rusia (1988); Lituania (1989, 1996, 1997); România (1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1998, 1999, 2000, 2003); Franța (1992, 1994, 1996, 1997); Belgia (1995, 1997); Italia (1995, 1998); SUA (1995); Argentina (1996); Danemarca (1996); Japonia (1997); Croația (1997); Spania (1997, 1998); Portugalia (1998); Canada (1998); Republica Dominicană – Panama (1999) și în tabere de creație din or. Câmpulung Moldovenesc, România (1993); Tabăra de pictură, com. Parcovă, Republica Moldova (2003, 2004, 2007); Tabăra de artă plastică, com. Bârnova, Iași, România (2004); Tabăra de pictură, Universitatea "I. Creangă", Chișinău (2006); Work Shop de grafică contemporană, CSAC, Chișinău (2006); Tabăra de pictură, com. Slobozia-Dușca (2008); Tabăra de artă plastică, Plopeni și Tabăra de pictură, com. Bălcescu din România (2009).

Valeriu Herța este inițiatorul Concursului de Caligrafie "Crinii Latini". Graficianul a obținut pe parcursul anilor nenumărate premii importante: Premiul I la Concursul de ex-libris, Oradea (1991); Premiul II la Concursul de ex-libris, Bacău (1992); Premiu special la Concursul de ex-libris, Vulcan, România (1994); Premiul pentru grafică – "Salioanele Moldovei" (1995); Mențiune pentru pictură la expoziția "Dumnezeu, omul, natura" (1996); Certificat de merit, Expoziția "Masca", Veneția, Italia (1998). Este laureat al Concursului închis de grafică, Ontario, Canada (1999). A obținut Diploma pentru merite deosebite în promovarea artei grafice (2005). A fost prenominalizat de Juriul Ministerului Culturii și UAP RM pentru lucrarea "Peisaj-1" (2005). Deține Premiul I pentru concepția orașului vinului, Chișinău (2005) și Premiul I în cadrul concursului de amplasare a monumentului "Mircea cel Bătrân" din sectorul Ciocana, Chișinău (2006).

Diana ȘVITCHI

universitar Simion Zamșa.

Artistul grafician debutează cu semnul de carte (ex-libris) la Expoziția Republicană din anul 1981. Din 1989, devine membru al Asociației Tinerilor Pictori, iar în anul 1995 – membru titular al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. Interesul și dragostea față de gravura de dimensiuni mici i-au fost implementate de arhitectul și graficianul Grigore Bosenco. Pasiunea pentru acest gen de grafică i-a adus succes și în anul 1999, când numele lui Valeriu Herța a fost înscris în bogata Enciclopedie bibliografică portugheză a creatorilor moderni de ex-libris. A avut numeroase expoziții personale: "Ex-libris" la Muzeul "M. Eminescu" din Iași (1991); "Grafică" – Biblioteca de carte românească "Gh.

se alătură tuturor felicitărilor primite de omagiat și îi urează succese în lansarea expoziției personale care va urma în cadrul Saloanelor Moldovei de la Centrul Expozițional „C. Brâncuși” din Chișinău. Valeriu Herța este un neobosit activist în spațiul bibliotecar, realizează mai multe sarcini printre care ar fi executarea designului și graficii copertei „Bibliopolis”, revistă de biblioteconomie și științe ale informării, editată de BM „B.P. Hasdeu”, conduce master-class Work Shop – caligrafie pentru studenți cu scopul cultivării dragostei față de valorile culturale naționale în rândul tinerilor, unde este pusă baza studierii caligrafiei tradiționale.

Sub bagheta magică a maestrului Valeriu Herța, la Biblioteca de Arte

Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova

După modelul multor state europene, bibliotecile naționale își pot crea propria asociație care ar corespunde nivelului său de activitate. În acest context, salariații Bibliotecii Naționale anunță constituirea unei noi organizații – Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova (LBRM). Aceasta va permite o abordare a problemelor profesionale într-o nouă perspectivă. Vor apărea mai multe posibilități de a-și promova propriile interese și aspirații. LBRM are drept scop reprezentarea și apărarea intereselor profesionale ale membrilor săi și acționează întru susținerea statutului bibliotecarilor și a celorlalte profesii conexe, recunoașterea importanței sociale a acestora, a activității și rolului Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova. Liga își propune următoarele obiective:

a) Determinarea direcțiilor principale ale cercetării în domeniile bibliologiei, informării, documentării, istoriei cărții și a tiparului și promovarea rezultatelor acestor cercetări la nivelul bibliotecilor;

b) Protejarea libertății intelectuale și a liberei circulații a informației și ideilor;

c) Promovarea formării specialiștilor în domeniul bibliologiei și în celelalte domenii legate de activita-

tea bibliotecii prin:

- inițierea și organizarea de cursuri de profil;
- inițierea acțiunilor de promovare a tehnicilor noi în activitatea de bibliotecă;

d) Acordarea de sprijin în definirea criteriilor și tehnicilor pentru evaluarea rentabilității bibliotecii;

e) Implicarea în studierea cerințelor beneficiarilor lecturii și informării și inițierea acestora pentru o bună folosire a serviciilor noastre;

f) Elaborarea de principii privind constituirea, organizarea și valorificarea colecțiilor, conform standardelor internaționale;

g) Participarea la elaborarea de norme și instrumente de lucru privind activitățile specifice bibliotecii.

La adunarea generală a colectivului din 22 septembrie a fost adoptat statutul asociației. Textul acestuia poate fi găsit pe www.bnrm.wordpress.com. În prezent sunt depuse actele pentru înregistrare la Ministerul Justiției.

Maria BRÂNZAN,
președintele LBRM
Aliona MANDEA,
secretar al LBRM

Congresul Bibliografic Internațional 2010

Asociația Bibliotecarilor din Rusia, Asambleea Bibliotecară din Eurasia, Biblioteca Națională Rusă, Biblioteca Centrală de Stat din Rusia, Camera Cărții din Rusia, Biblioteca Academiei de Științe din Rusia și Biblioteca Prezidențială "B. N. Elțin" anunță petrecerea Congresului Bibliografic Internațional, pe 21-23 septembrie 2010, în orașul Sankt Petersburg, în Biblioteca Națională din Rusia. Obiectivele prioritare ale Congresului: schimbul de informații, discutarea problemelor, stabilirea și dezvoltarea contactelor profesionale.

Principalele probleme ce urmează a fi discutate:

- Bibliografia ca fenomen sociocultural: situația actuală, perspective de dezvoltare, prognoze;

- Bibliografia, învățământul și dezvoltarea liberă a personalității;

- Procesele inovatoare în activitatea bibliografică;

- Bibliografia ca știință: obiectul, subiectul, metodologia, obiectivele cercetărilor științifice. Concepțiile teoretico-metodologice actuale;

- Istoria și periodizarea bibliografiei. Bibliografi renumiți;

- Unificarea terminologiei bibliografice și standardizarea proceselor bibliografice;

- Activitatea bibliografică la etapa actuală. Baza tehnico-materială a activității bibliografice;

- Bibliografia în mediul electronic;

- Serviciile bibliografice în instituțiile informațional-bibliotecare: forme reale și virtuale;

- Resursele bibliografice: comprehensiune, tipuri, problemele formării și utilizării lor;

- Bibliografia națională (actuală și retrospectivă): tendințele internaționale și experiența națională;

- Asigurarea bibliografică în domeniul științei. Bibliografia disciplinelor individuale (istorie, literatură, etc.);

- Activitatea bibliografică locală la etapa actuală;

- Resursele bibliografice și arheografice în biblioteci, arhive, muzee;

- Dezvăluirea fondurilor în instituțiile informațional-bibliotecare prin intermediul metodelor bibliografice;

- Bibliografia și cultura informațională a personalității;

- Predarea disciplinelor bibliografice. Tendințele actuale;

- Asigurarea informațională a activității bibliografice. Publicațiile bibliografice profesionale;

- Relația bibliografiei cu alte științe.

În elucidarea problemelor se vor organiza 2 ședințe plene cu tema "Bibliografia azi și mâine: discuții și prognoze", 10 ședințe secționare și o masă rotundă. Tematica ședințelor secționare:

(Continuare în pag. 12)

- Bibliografia ca știință. Întrebări teoretico-metodologice în domeniul bibliografic;
- Bibliografia națională;
- Bibliografia – suport în cercetările științifice. Cercetările bibliografice în domeniul științelor umaniste;

- Bibliografia locală;
- Resursele bibliografice;
- Activitatea bibliografică: teorie și tehnologii.

Formarea resurselor bibliografice;

- Serviciul bibliografic;
- Aspectele bibliografice ale studierii culturii cărții;

- Istoria bibliografiei;
- Cadrele și învățământul.

În cadrul Congresului Bibliografic Internațional se va desfășura întâlnirea de lucru, care va avea în vizor tema: “Serviciul virtual de informații al Corporației bibliotecilor științifice universale: probleme și perspective de dezvoltare”. Problemele care urmează a fi discutate țin de următoarele aspecte:

- Recomandările metodice în satisfacerea cererilor utilizatorilor: necesitate și prioritate;
- Crearea și utilizarea sintezelor tematice: importanța lor pentru utilizator;

- Cazuri dificile de descriere bibliografică în crearea listelor literaturii și specificul dezvoltării resurselor electronice;

- Resursele pentru satisfacerea cererilor: prezentarea noutăților;

- Perspectivele de relaționare a bibliotecilor participante la Congres;

- Blogul “Bibliograf”: posibilități și dezvoltare continuă.

În incinta Bibliotecii Prezidențiale “B.N. Elțin”, în cadrul Congresului Bibliografic Internațional, va avea loc masa rotundă cu tema “Tehnologiile informaționale noi și activitatea bibliografică”. La finele mesei rotunde se preconizează o excursie prin bibliotecă. La Biblioteca Teatrală de Stat din Sankt Petersburg, se va desfășura masa rotundă cu genericul “Publicațiile periodice în domeniul artei – aspecte practice în bibliotecile moderne cu profil de specialitate respectiv”. În cadrul mesei rotunde se planifică abordarea diverselor aspecte ale activității științifico-practice:

- Revistele internaționale și din Rusia – astăzi și mâine;

- Problemele bibliografico-informaționale din domeniul teatral prin exemplificarea periodicii teatrale din Moscova și Sankt Petersburg;

- Importanța repertoriului teatral în mediul informațional.

La finele mesei rotunde participanții vor avea posibilitatea să viziteze Secția de carte rară, să se familiarizeze cu materialele iconografice și arhivistice ale Bibliotecii Teatrale de Stat din Sankt Petersburg. La Congres sunt invitați bibliografii din toate țările lumii.

www.amlib.info

BIBLIOTECA – MEDIU PRIETENOS COPILULUI

Implicându-se tot mai consecvent în schimbările dictate de cerințele actuale față de biblioteci, bibliotecarii școlari s-au întrunit la un atelier profesional cu tema „Biblioteca școlară – mediu prietenos copilului”, care a avut loc la Liceul „A. Cante-mir”. Moderatorii acestei întruniri profesionale au fost L. Arion, specialist principal, metodist la DGETS, și E. Bejan, director adjunct la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”.

Pentru început dna lu. Franțuz, specialist principal la DGETS, adresând un cuvânt de salut, a dat explicații la esența noțiunii de Bibliotecă Prietenoasă Copilului (BPC).

Pentru captarea atenției participanților, am prezentat tuturor o piatră:

Omul violent a spart cu ea un geam;

Întreprinzătorul a pus-o la temelia unei case;

Țăranul s-a așezat pe ea să se odihnească;

Copilul s-a jucat cu ea;

Pentru soțul meu este o amintire de la baștină;

Michelangelo a făcut din ea cea mai frumoasă sculptură.

Deci, piatra este aceeași, dar atitudinea omului față de ea este diferită. Dacă vorbim despre copil, el este privit diferit de fiecare dintre noi, după cum și cititorii bibliotecii sunt priviți diferit de bibliotecar. De aici a fost definit principiul major al Bibliotecii Prietenoase Copilului (BPC) – centrarea pe copil. BPC convinge bibliotecarul că procesul este tot atât de important ca și rezultatul. Este important orice proces de comunicare cu copilul prin faptul că a început și în centrul atenției este copilul, iar bibliotecarul vrea să se apropie de el ca un prieten. Alt principiu al BPC este incluziunea. Toți copiii pot fi cititori, trebuie doar să găsim modalitatea de a-i face să simtă „dulceața” lecturii. Să le citim, să le povestim, mai ales celor care citesc greu sau nu vin la bibliotecă, poate unora din ei nimeni nu le-a povestit sau nu le-a citit o poveste în viața lor. Contează să-l facem important pentru noi, bibliotecarii, pe fiecare copil, arătându-i acest lucru. Am putea să-i rugăm să ne ajute la organizarea unei expoziții, să le permitem aranjarea publicațiilor așa cum vor ei. Biblioteca este nu pentru toți copiii, ci pentru fiecare copil.

Participarea democratică este un alt principiu al BPC, care încurajează participarea părinților, copiilor și cadrelor didactice în activitatea bibliotecii. În acest aspect este lăudabilă experiența bibliotecii Liceului Teoretic „Spiru Haret”, care a recrutat în activitatea de voluntariat copii ai căror părinți sunt peste hotare, oferindu-le spațiu de comunicare, creativitate și creștere intelectuală.

Doamna T. Palamarciuc, bibliotecar-șef la Liceul Teoretic „M. Viteazul”, a vorbit despre umanism ca dimensiune a BPC. Bibliotecarul trebuie să fie un model de omenie pentru fiecare copil, dar și să promoveze valorile general umane, să găsească lumina din sufletul copilului, pentru a o ocroti și a o dezvolta. Ca argument a adus pilda pictorului care pictând portretul a doi copii urâcioși, a realizat chipurile a doi copilași drăgălași, ce semănau cu originalul. Secretul maestrului a fost prinderea și fixarea luminiței din sufletul copiilor. Dna T. Palamarciuc a

(Continuare în pag. 13)

chemat toți bibliotecarii să caute și să aducă lumină în inima fiecărui copil.

Comunicarea doamnei C. Hartea, bibliotecară la Gimnaziul nr. 17, despre crearea condițiilor de liberă dezvoltare a copiilor în bibliotecă a provocat bibliotecarii la discuții și argumentări. S-a apelat la ultimele dezbateri de pe paginile revistei „Школьная библиотека” privitor la pedagogia de bibliotecă, la schimbarea stereotipurilor de amenajare a bibliotecii și accesului liber la raft. S-au adus exemple din Daniel Penac, scriitor francez, care ne sfătuie cum să-i ajutăm pe copiii de azi să îndrăgească cititul.

Doamna A. Bomaistriuc, bibliotecară la Școala nr. 5, ne-a dovedit că toleranța este cheia spre recunoașterea irepetabilității și integrității personalității copilului, dimensiuni importante pentru BPC. Realizarea principiului biblic de iubire a aproapelui este cea mai reușită definiție a toleranței. Să-i iubim pe copii, să-i primim așa cum sunt ei, să contribuim la dezvoltarea eu-lui fiecărui copil, să-i ajutăm să rămână unici ca chip, comportament, nivel intelectual și să fie toleranți față de cei ce se deosebesc de ei. Exemplele literare *Rățușca cea urâtă* de H. Andersen, *Pantalonii cu petici* etc..., viața lui E. Karuzo și C. Dickens au fost completate cu exemple din experiența bibliotecarilor școlari. Pentru a promova toleranța, a fi toleranți, e nevoie să ne punem noi în situația altuia, ceea ce astăzi numim empatie și ne lipsește mult tuturor. Bibliotecarul poate contribui la formarea unei personalități integre, utilizând textele literare și formând la copii o cultură generală: informațională, rutieră, civică, patrimonială, etică, ecologică, spirituală.

Dna E. Bejan ne-a adus exemple din activitatea bibliotecilor de peste hotare la acest subiect și din nou a pus accent pe textul scris, pe care bibliotecarii trebuie să-l cunoască, să-l selecteze și să-l pună la dispoziția beneficiarilor. Cartea este instrumentul care apropie copilul de bibliotecă, bibliotecarul fiind prietenul care-l poartă ușor în minunata lume a miraculosului, captivantului și cunoașterii. S-a remarcat necesitatea cunoștințelor pedagogice și psihologice pentru un bibliotecar la care vin copii cu probleme și nevoi.

Am generalizat cele auzite, chemând bibliotecarii să facă din biblio-

tecă un spațiu prietenos copiilor:

- ♦ Creați condiții în care copilul să se simtă confortabil: local suficient de luminos, culori atrăgătoare, mobilier comod, ghiveciuri cu flori, aerisirea permanentă a încăperii și a colecțiilor;
- ♦ Dați dovadă de amabilitate față de beneficiar, zâmbetul și vocea blândă să-l atragă și să-l convingă că el este bine-venit în bibliotecă;
- ♦ Discutați despre preferințele beneficiarului, orientați gândirea lui fără a vă impune propria părere;
- ♦ Oferiți copiilor posibilitatea de a se plimba printre rafturi, să-și aleagă singuri publicațiile;
- ♦ Răspundeți la orice întrebare, creați o atmosferă în care copilul să poată să vă adreseze întrebări;
- ♦ Orientați cititorii spre literatura de valoare, care educă calitățile moral-umane;
- ♦ Creați din bibliotecă un spațiu al toleranței;
- ♦ Prin mesaje scrise dați de înțeles că în bibliotecă toți cititorii sunt egali;
- ♦ Cunoșcând elevii cu probleme de comunicare în familie, vă străduiți să-i atrageți în activitatea de voluntariat pentru a educa încrederea lor în forțele proprii;
- ♦ Lăudați orice reușită, pornire frumoasă sau comportare civilizată și veți fi omul care a motivat copilul în urcușul spre stele;
- ♦ Încurajarea naște eroi;
- ♦ Cititorul are dreptul să nu vorbească despre sentimentele provocate de lectura textului, în acest caz mărturișiți-i ce s-a întâmplat cu dvs., când ați citit prima dată. Astfel veți ajuta copilul să aibă încredere în oa-

meni, să nu se teamă, veți crește un doritor de a citi.

Am ținut cont de sfatul lui Daniel Penac și am citit, în final, textul „Șurubul cel mic” (W. Foster *Cartea vieții*, București, Editura Librăriei SOCEC & Co Societate anonimă). Un șurub mic de tot într-un vapor enorm, lega împreună cu alte șuruburi două table mari de oțel. Pe la mijlocul Oceanului Indian, îi veni șurubului să cadă. Șuruburile vecine îi ziseră că de cade el, o șterg și ele. Și alte șuruburi din jur voriră să se întindă puțin la odihnă. Când cele două table mari au auzit, începură să-l roage pe șurub să stea pe loc. Vestea se duse pe întregul vapor. Toate părțile lui erau pline de groază și hotărâră să trimită o solie la șurubul neascultător. Acesta, văzând atâta atenție și importanță, mândru hotărî să rămână la locul lui.

Acest șurub credea că dacă se dă la o parte e treaba lui și nu privește pe nimeni. Dar a trebuit să bage de seamă că de pilda lui depindea soarta vaporului. Ceea ce făcea el era de mare însemnătate pentru toate părțile vaporului. Dacă un șurub slăbește, toate celelalte scapătă și pot duce la scufundarea vaporului, la jertfe, la falimentul companiei.

Așa e și în cazul nostru. Biblioteca este un mic șurubaș în procesul educațional, de care depinde mult eficiența acestuia. Trebuie să conștientizăm lucrul acesta și prin munca noastră să nu lăsăm ca tânăra generație să se scufunde în oceanul amoralității, indiferenței și necunoașterii.

Liuba ARION,
specialist principal,
metodist DGETS

BIBLIOTECILE ȘCOLARE – SPAȚIU DESCHIS PENTRU MULTICULTURALISM

Diversitatea culturală și lingvistică este moștenirea comună a omenirii și ar trebui să fie prețuită și conservată spre beneficiul tuturor. Manifestul bibliotecilor multiculturale IFLA/UNESCO

Conținutul și tonalitatea reuniunii metodice a bibliotecarilor școlari din 24 august 2010 au fost determinate în mare parte de apariția Manifestului bibliotecilor multiculturale IFLA/UNESCO *Biblioteca multiculturală – o poartă spre o societate culturală diversificată în dialog*, care este pentru bibliotecarii din Republica Moldova un document deosebit de important.

La această întrunire profesională a bibliotecarilor școlari a fost expus memoriul de activitate a bibliotecilor în anul de studii 2009-2010, s-au trasat obiectivele de bază în noul an de studii, bibliotecarii au fost familiarizați cu situația la compartimentul asigurării didactice. Oaspetele reuniunii, dna Natalia Ghimpu, a definit noțiunea de multiculturalism, a stabilit obiectivele, principiile și formele de activitate în vederea promovării și susținerii multiculturalismului în biblioteci, inclusiv și în cele școlare. Fiecare participant a primit un set de materiale pentru studiu și aplicare practică.

Din cele mai vechi timpuri, țara noastră a fost populată de diferite etnii, care au conviețuit în pace și bună înțelegere. Alexandru cel Bun este un model de domnitor tolerant care a oferit refugiu oamenilor de alte etnii și religii. Pe de altă parte, în cultura noastră avem o mulțime de personalități marcante, care ne-au dus faima în lume și ne-au făcut părtași ai culturii universale: Dimitrie Cantemir, Bogdan Petriceicu Hasdeu, Mihai Eminescu, Nicolae Iorga, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Ion Druță, Grigore Vieru.

Bibliotecile sunt păstrătoare și promotoare de valori, fiind locul de întâlnire a culturilor și a popoarelor. În lume există trei modele de servire în biblioteci a populației multi-etnice:

- Organizarea deservirii populației de diferite etnii în sistemul de servire deja existentă (SUA, Anglia, Canada).
- Crearea bibliotecilor speciale

pentru anumite categorii de populație (țările scandinave).

- Tendința de a oglindi diversitatea etniilor și culturilor țării prin crearea direcțiilor, secțiilor în bibliotecile naționale și alte biblioteci mari din țară.

Dacă în SUA populația era constituită din diferite etnii, țările scandinave n-au avut tradiții multiculturale, fiind considerate țări cu populație omogenă. În ultimele decenii, în aceste țări au apărut reprezentanți ai mai multor grupuri etnice. La început aceștia erau muncitori din străinătate veniți să lucreze. Stabilindu-se, ei au adus familiile și au început să se numească emigranți. În prezent, în aceste țări sunt refugiați ai diferitelor etnii.

La începutul anilor '60, în bibliotecile publice din Danemarca au apărut „colecții pentru cei veniți”. Mai apoi a fost deschisă Biblioteca pentru emigranți ca parte componentă a Bibliotecii de Stat și celei universitare din orașul Orhus, ce dispune de publicații din 30 de țări.

Conform concepției consiliului biblioteconomic din Danemarca, emigranții trebuie să aibă posibilitate să primească cea mai bună literatură în limba maternă și susținerea necesară pentru integrarea în societatea daneză. Această problemă s-a văzut realizată prin sistemul de biblioteci și Internet.

În Norvegia, funcția de centru de servire a populației multiculturale îi revine bibliotecii multilingvistice de pe lângă Deichman Library din Oslo, care, încă din 1983, oferă emigranților posibilitatea să cunoască evenimentele ce au loc în țara lor din edițiile periodice în limba maternă, să aibă acces la lectură, să cunoască despre societatea norvegiană totul ce i-ar permite integrarea cât mai eficientă.

În anul 1995, Ministerul Educației din Finlanda a pus în sarcina Bibliotecii Municipale din Helsinki funcția de „bibliotecă multilingvistică din țară”, care trebuia să lărgască aria posibilităților

de servire a emigranților prin achiziționarea publicațiilor în „limbi rare”. Aceste publicații pot fi utilizate de emigranți prin intermediul abonamentului interbibliotecar. În mai multe țări, în bibliotecile naționale există colecții multilingvistice și multiculturale.

Biblioteca Națională din Republica Moldova, prin intermediul Serviciului „Literaturile lumii”, pune la dispoziția publicului interesat ediții în mai multe limbi. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” dispune de secția „Carte străină”. Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” a deschis filiale care au devenit centre de informare, cultură și studiu ale etniilor: poloneză („Adam Mickiewicz”), evreiască („Itic Mangher”), rusă („Mihail Lomonosov”), ucraineană („Lesea Ukrainka”), bulgară („Hristo Botev”), iar în oficiul central este deschis Centrul de Carte Germană. Aceste instituții servesc exemplul de multilingvism și multiculturalism prin oferirea serviciilor de studiu al limbilor, obiceiurilor și tradițiilor minorităților lingvistice și culturale.

Bibliotecile din instituțiile de învățământ preuniversitar au în colecțiile lor literatură în limbile română, rusă, mai puțin în franceză și engleză. Dar, grație faptului că avem o gamă largă de licee pentru reprezentanții minorităților naționale, în bibliotecile din aceste instituții sunt colecții de carte în limbile: bulgară, ucraineană, germană, engleză, franceză. Parteneriatul cu cadrele didactice și filialele Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” oferă bibliotecilor din aceste licee posibilitatea de a încadra eficient elevii în arealul cultural al minorităților lingvistice. Și nu numai atât, în aceste licee se studiază limba română, una sau două limbi moderne. De asemenea, se organizează manifestări ce țin de obiceiurile, tradițiile românilor, rușilor.

Dar în bibliotecile din instituțiile naționale și cele alolingve, se cere lărgi-

(Continuare în pag. 15)

rea ariei de activități pentru promovarea diversității lingvistice și culturale, susținerea dialogului intercultural și activismului civic. Bibliotecile școlare trebuie nu numai să se încadreze în activitățile multiculturală din instituție, ci să devină centre de educare multiculturală. Ele pot organiza variate manifestări și activități cum ar fi:

Expoziții de carte:

- Moldova – țară multiculturală;
- Prietenie de popoare – prietenie de literaturi;

- Din cultura popoarelor lumii;
- Toleranța – un mod de viață într-o lume multiculturală;

- Arta nu are granițe.

Mese rotunde, dezbateri pentru elevii claselor mari:

- Biblioteca – locul de întâlnire a culturilor;

- Biblioteca – spațiu multicultural;
- Multiculturalismul în lume;

- Bogăția diversității – valori care ne unesc;

- Toleranța și intoleranța în dialogul intercultural;

- Romii: trecut și prezent.

Prezentări de carte:

- Cele mai bune romane de dragoste;

- Scriitori celebri;

- Întâlniri de popoare în biblioteca familiei mele;

- Scriitori moldoveni în limbile lumii;

- Scriitorii străini – copiilor;

- Obiceiuri și tradiții ale popoarelor lumii.

Editare de plante:

- Cunoaște alte popoare;

- Învață multiculturalismul;

- Sfaturi pentru cei ce pleacă peste hotare;

- Anul Nou pe glob;

- Salutul la diferite popoare;

- Bibliotecile te ajută să înveți o limbă străină.

Ateliere literar-culinare:

- Arta culinară – cartea de vizită a unui popor;

- Cartoful – pâinea popoarelor;

- Haideți la plăcinte;

- Invitație la sarmale.

Convorbiri:

- Vreau să povestesc despre prietenul meu;

- Eu am vizitat...;

- Ei ne-au dus faima în lume;

- China a dat lumii...

De asemenea, pot fi organizate lecturi artistice cu invitația reprezentanților minorităților naționale, zile ale relațiilor interculturale cu atragerea părinților, dramatizări din poveștile popoarelor lumii, excursii la filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Important este ca toți copiii și adolescenții să cunoască cultura poporului ai cărui reprezentanți sunt și să accepte existența altor culturi, care se încadrează în societatea noastră.

Liuba ARION, specialist principal, metodist DGETS Eugenia ROȘCA, bibliotecar la Liceul Teoretic Durlești

BIBLIOGAMES – MIJLOC DE SOCIALIZARE A COPIILOR ȘI TINERILOR LA BIBLIOTECĂ

Cultura, lectura, cartea și jocul nu au niciodată vacanță.

Bibliogames este programul ce prezintă tipologia jocurilor în bibliotecă, diversitatea formelor de joc dedicat copiilor, tinerilor, prin care sunt formate relațiile de socializare prin intermediul lecturii, bibliotecii și cărților.

Utilizat în cadrul bibliotecilor publice din SUA, Canada, Spania, bibliogames cuprinde și jocurile electronice, iar vizitând linkurile: www.balcaodebiblioteca.blogspot.com, www.bibliogames.foroactivo.net, www.wl.blog.br/archives/461, sunt observate elementele bibliogames, care trebuie adoptate și în bibliotecile Republicii Moldova, printr-un program ce va include diversitatea jocurilor pentru copii și tineri, cât și pentru adulți. În SUA, se utilizează termenul de gamming sau games, programe ce se petrec în cadrul bibliotecilor publice, jocuri de imagini, scenete, lectura în lanț, cubul literar etc.

Atunci când jocul este utilizat în procesul de învățământ, el dobândește funcții psihopedagogice semnificative, asigurând participarea activă a elevului la lecții, sporind interesul de cunoaștere față de conținutul lecțiilor. La bibliotecă jocul intervine prin procesul de socializare a copiilor și tinerilor. În programul zilnic al elevului, odată cu venirea la școală, intervin schimbări impuse de ponderea pe care o are acum școala, schimbări care nu diminuează însă dorința lui de joc, jocul rămânând o problemă majoră în timpul întregii copilării. În aceste condiții, se impune o exigență sporită în ceea ce privește dozarea ritmică a volumului de cunoștințe ce trebuie asimilate de elevi și, în mod deose-

bit, necesitatea ca zi de zi cunoștințele să fie completate sau intercalate cu jocuri diverse: puzzle, domino, șah, dame, integrale, jocuri interactive, de studiere a unor materiale, jocuri de socializare etc.

A învăța copiii să citească și să scrie este un proces complex și de lungă durată. A citi înseamnă a descifra mesaje, transpunând structuri grafice în structuri sonore și mintale, purtătoare de sensuri. Scrierea înseamnă descifrarea unui mesaj, adică reprezentarea gândurilor, ideilor prin semne grafice. Înșușirea citirii-scrierii până la nivel de deprindere se realizează prin exersarea riguroasă și sistematică a componentelor ce stau la baza constituirii lor. În activitatea de fiecare zi a copilului, **jocul** ocupă locul preferat. Așa cum adultul se simte împlinit prin munca sa, copilul se simte mare prin succesele sale ludice. A ne întreba de ce pentru copil aproape orice activitate este *joc*, înseamnă a ne întreba, de ce este copil. Tinerii, prin diversele jocuri, se relaxează, uitând de grijile cotidiene. Cunoșcând locul pe care îl ocupă *jocul* în viața copiilor și a tinerilor, este ușor de înțeles eficiența folosirii lui în procesul instructiv-educativ, informativ și de socializare. În continuare, aș vrea să mă refer la importanța jocurilor în cadrul bibliotecii.

Biblioteca este spațiul ideal de interferență a activităților obligatorii cu cele de recreere și petrecere a timpului liber, ce tinde spre construirea unui mediu social, educațional-

(Continuare în pag. 16)

informativ favorabil apropierii copiilor și tinerilor de cuvântul scris, de bibliotecă.

Obiective:

- Biblioteca – spațiu de socializare pentru copii și tineri;
- Dezvoltarea intereselor elevilor și preșcolariilor;
- Lărgirea orizontului cultural și social;
- Descoperirea frumosului prin joc;
- Îmbinarea jocului cu lectura și cartea;
- Găsirea noilor prieteni, comunicarea cu semenii.

Argument: jocul este o modalitate de socializare și formare a copilului și tânărului. Utilizarea jocurilor va fi utilă pentru descărcarea de tensiune și disciplină, pentru dezvoltarea de comportamente sociale favorabile și, în același timp, pentru identificarea de comportamente negative (individualismul, vedetismul, înșelăciunea, jignirea sau ridiculizarea adversarului, egoismul, fățărnicia etc.) care trebuie îndreptate.

Tipologia jocurilor ce pot fi prezentate la bibliotecă:

• **Jocuri literare:**

* Jocuri de imagini – „Ghicește imaginea”. Care poveste este prezentată în imaginea dată? Copiii participă la această activitate, sunt alese un șir de povești ce sunt lecturate împreună cu copiii, după care ei trebuie să ghicească din ce poveste face parte imaginea;

„Ghicește fragmentul” – lectura din operele alese de copii, unde ei trebuie să cunoască foarte bine textul poveștilor lecturate, pentru ca jocul să fie eficient;

„Cine este eroul?”;

„Ce a greșit autorul?”.

• **Jocuri de masă:**

- * Tangram;
- * Decuparea imaginilor din reviste;
- * Jetoane cu scriitorii;
- * Integrame cu eroi și titluri de poveste;
- * Tabla de scris.

Copiii se joacă cu tabla de scris.

• **Jocuri bibliografice:**

- * Pomul cu povești;
- * Pomul cu poveștile lumii;
- * Pomul cu scriitorii lumii;
- * Domino bibliografic (selectarea scriitorilor după epocă și țară).

• **Jocuri de inteligență:**

- * Integrame la diverse obiecte

• **Jocuri distractive:**

- * Mingea călătoare;
- * Găsește-ți pantoful;
- * Cuibul de cartofi (cuvinte).

• **Jocuri educative:**

- * Universul cunoștințelor;
- * În lumea poveștilor.

• **Jocuri interactive pentru tineri**

- * Statua dragostei – interpretarea unui simbol în orașul dragostei

Pe lângă obiectivele cognitive specifice unor activități, jocul de rol contribuie la realizarea unor obiective atitudinal-valorice. Astfel, jocul de rol:

- Facilitează socializarea elevilor;
- Îi familiarizează cu modul de gândire, trăire și acțiune specific anumitor statusuri profesionale, culturale, științifice etc.;
- Le dezvoltă capacitatea de a rezolva situații problematice dificile, capacitatea empatică și de înțelegere a opiniilor, trăirilor și aspirațiilor celor din jur.

Jocurile cu rol pot fi:

- Cu subiecte din viața cotidiană: la bibliotecă, la librărie;
- Cu subiecte din povești: de-a Scufița Roșie, de-a Capra cu trei iezi etc.;
- Dramatizările: Foișorul, Greierul și furnica, Fata babei și fata moșneagului, Cenușăreasa, Turtița, Ridichea ș. a.

Povești ce reprezintă categorii sociale prin intermediul personajelor:

- **Persoane cu dizabilități** – *Bobocelul cel urât* – H. Ch. Andersen;
- *Degețica* – H. Ch. Andersen;
- **Copii abandonați** – *Hansel și Gretel*, frații Grimm;
- **Copii prizonieri de părinții lor** – *Fetița cu chibrite*, H. Ch. Andersen; *Cenușăreasa* – Ch. Perrault.
- **Copii amabili** – *Scufița Roșie*, Ch. Perrault

(Continuare în pag. 17)

În ultimul timp, jocul a devenit o componentă semnificativă a vieții cotidiene. Pentru omul modern, tot mai școlit, în lumea virtuală ce utilizează noile tehnologii, jocul este un teren de antrenament și obiect de aplicare a priceperii de a raționa. Folosirea jocului poate ameliora mult toate metodele de învățare școlară, contribuie la inițierea lecturii, socializarea, crearea spațiului de studiere și destindere pentru

copii și tineri în cadrul bibliotecii. Ideea de a folosi jocul în scopuri educative nu este nouă. Și Platon recomanda: „Faceți în așa fel încât copiii să se instruiască jucându-se; veți avea astfel prilejul de a cunoaște înclinațiile fiecăruia”.

Cristina CATEREV,
directorul Bibliotecii Publice
„Ștefan cel Mare”

CLUBURI DE LECTURĂ LA BIBLIOTECA “TÂRGOVIȘTE”

Pentru desfășurarea eficientă a Programului Lecturile verii 2010, am recurs la metoda calificativă de studiu – observația, în urma căreia am sesizat că cel mai solicitat domeniu este literatura de referință. De aceea au fost organizate două cluburi de lectură ce promovează edițiile de referință. Volumul „Micii europeni” – cartea de referință a clubului cu același nume – e un ghid de călătorie diferit de altele. E o lume explorată prin viziunea copilului asemeni unei cutii cu jucării, în mii de culori, obiceiuri și povești, ce alcătuiesc o cultură a copilăriei, care, la rândul ei, reprezintă, mai mult decât orice altceva, identitatea și farmecul fiecărei țări. Și tocmai acest din urmă aspect al volumului a făcut din el o idee – inițierea clubului de lectură „Micii Europeni”. Clubul de lectură „Micii Europeni” a fost organizat pornind de la ideea descoperirii bogățiilor spirituale ale celorlați și apropierii de Europa. Ședințele clubului au servit ca o pistă de deschidere care a ajutat să descopere savoairea copilăriei în țările U.E.: ce bomboane le plac, ce-i înspăimântă și ce-i face să râdă, nume de monștri și sperietori din fiecare țară, bucatele preferate, ce obiceiuri au de Crăciun și de Paște, ce fac atunci când le cade un dinte etc. În agenda de călătorie a „micilor europeni” au fost trecute țările baltice, Polonia, Suedia, Finlanda, Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, Portugalia, Spania. Participanții au făcut cunoștință, în linii mari, cu istoria, cultura, arta țărilor date. Fiecare călătorie se finisa cu vizualizarea prin desen a informațiilor acumulate, creionul și hârtia

erau pe post de aparat de fotografiat. Copiii au aflat lucruri interesante, bunăoară, drapelul cărei țări este inspirat din culorile rândunicii (Estonia), care e țara fetițelor extravagante (Suedia), cât de frumoasă e sărbătoarea Sfintei Lucia (Suedia), care e țara unde copiii citesc cel mai mult, unde iarna durează cât trei anotimpuri (Finlanda), ce s-a întâmplat cu statuia preferată a danezilor – Mica Sirenă, în ce constă jocul „Bătutul pisicii” care place

Europeni” au însușit cu mult zel drapelurile și capitalele țărilor vizitate. Au reținut multe lucruri deosebite: invenții și inventatori, personalități notorii, rețete culinare, au comparat cele mai uzuale cuvinte din limba română cu cele din vocabularul țărilor vizitate. La ultima ședință, fiecare participant a prezentat coechipierilor săi câte o țară din Europa, pe unde n-am trecut în această călătorie imaginată.

Întrunirile clubului s-au axat pe lec-

atât de mult copiilor danezi, care e splendoarea bisericii cu două turnuri din Germania, de ce Parisul este numit orașul-lumină, unde se află orologiul uriaș Big Ben, care e țara lalelelor (Olanda), în ce țară copiii se culcă foarte târziu (Spania), unde găsim cele mai multe sortimente de brânză ș.a.m.d. Membrii clubului de lectură „Micii

tură, dialog interactiv, jocuri de creativitate (Unde aș dori să călătoresc, Agenția mea de turism).

Minunata expediție a clubului „Micii Europeni” a fost o îmbinare de excepție dintre utilitate, noutate și distracție, „lectura în lanțisor” fiind elementul esențial în activitatea clubului. Co-

(Continuare în pag. 18)

piii au descoperit lucruri noi, au aflat cum se trăiește în Europa, s-au amuzat prin joc și pictură.

Cele acumulate în cadrul clubului și-au găsit utilitate la școală și vor fi o călăuză, de ce nu, în cazul unor eventuale călătorii prin țările date. Clubul „Curioșii”, preconizat pentru utilizatorii cu vârsta de 10-12 ani, a venit să potolească setea de cunoaștere și curiozitatea lor, promovând astfel și fondul de referință în anul culturii informaționale. Membrii clubului au parcurs file din istoria omenirii, însușind mai bine cele 7 minuni ale lumii; s-au confruntat cu unele ipoteze, descoperiri – cine a descoperit America, va cădea turnul din Pisa ș.a. Lectura s-a

făcut cu perseverență, deoarece participanții clubului știau că în curând vor purcede la partea distractivă a ședinței – frământări de limbă, joc de mimică, ochi ager ș.a., își vor încerca puterile la capitolul „Știați că...?”. Iar creativitatea și imaginația copiilor a prins grai pe coala de hârtie. Lucrurile însușite în cadrul clubului de lectură „Curioșii” i-au făcut și mai curioși, i-au pus pe gânduri și, în esență, le va fi de folos la unele materii de geografie, botanică etc. Ultima ședință a cluburilor a avut un program mai special: tombola, concursul “Cel mai bun ghid turistic” și “Spune o curiozitate”. Membrii cluburilor de lectură s-au învrednicit cu diplome de participare,

cei mai ingenioși, creativi – cu diplome de mențiune, toți au primit cărți și rețete din bucătăria țărilor europene.

La ședința clubului au fost prezenți și câțiva părinți care din start au apreciat aceste forme de activitate ale bibliotecii. Clubul de lectură este forma cea mai adecvată pentru a scoate în lumină cărți interesante, pentru a găsi subiecte noi, pentru a explora fondul de referință. Lectura colectivă, discuțiile sunt cele mai optime strategii în promovarea cărții și lecturii.

Aceste modalități de lectură încurajează utilizatorul să devină participant activ în comunitatea de cititori pe care biblioteca tinde să o formeze.

Liliana JUC

ȘI LACRIMILE SE AȘTERN PE CĂRȚI...

Trecute prin vâlătucul tranziției, bibliotecile totuși au supraviețuit. Mai mult, au reușit să depășească tot felul de vicisitudini și, grație unui bun management, să devină centre de cultură și spiritualitate în comunitățile unde sunt amplasate.

Modernizându-se, bibliotecile continuă să rămână o “Casă Mare a cărții”, cum s-a exprimat recent scriitoarea Raisa Plăieșu în cadrul unei întâlniri cu cititorii la biblioteca “Târgoviște” din capitală. “De la această Casă se deschid toate drumurile în viață. Sorbim din carte cele mai frumoase gânduri și povețe”, a mai spus scriitoarea.

Se scrie și se vorbește foarte mult despre serviciile, activitățile, programele promovate de biblioteci. Sunt multe și importante, căci toate se fac în folosul și spre binele cititorului. Sau a utilizatorului, ca să folosesc un termen mai nou. Biblioteca de azi nu poate fi comparată cu cea de ieri, cum nici munca bibliotecarilor nu mai este ceea ce a fost în trecut. Atât de multe trebuie să știe și să cunoască un bibliotecar pentru a face față provocărilor, încât se creează impresia că studiile de la facultate nu îi sunt îndeajuns. Profesia de bibliotecar poate fi asemuită acum și cu cea de misionar.

Există însă o problemă care ar putea da bătaie de cap pe viitor. Parafrazând spusele unui clasic al literaturii române, în învălmășeala creată s-ar putea să pierdem ceva de mare preț. Iar într-o bibliotecă, în opinia mea, de mare preț este albinuța harnică și muncitoare – bibliotecara ce dă viață acestei instituții și care nu este apreciată la justa ei valoare: începând

de la salariul mizerabil care i se plătește, nemaivorbind de faptul că nimeni din ierarhia superioară nu-i adresează măcar o felicitare sau un cuvânt de mulțumire pentru munca sa.

În prezent, biblioteca se află pe primul loc. Adică instituția și nu bibliotecara. Lucru care trezește unora confuzie și creează disconfort în mintea și inimile celor care-și fac slujba, cu entuziasm și dăruire, în această instituție, a cărei valoare crește, pe an ce trece, din ce în ce mai mult. Chiar în municipiul Chișinău, de exemplu, nu în toate zonele orașului sunt teatre, muzee, galerii de artă, săli de concert, unde ar putea să meargă copiii, adolescenții, părinții și acest gol spiritual, informațional îl completează bibliotecile, care lansează nu doar noi apariții editoriale, ci și expoziții de pictură, tineri interpreți sau talente în devenire, invită colective teatrale, organizează diverse alte manifestări culturale și artistice. Cerințele înaintate față de un bibliotecar sunt atât de mari, încât “să mori la lucru și tot e puțin”, cum îmi spunea cu lacrimi în ochi o colaboratoare a unei prestigioase biblioteci din capitală.

Indici, indici, indici... Cifre, cifre, cifre... Sunt foarte importante. A fost creat, în cadrul sistemului, un fel de întrecere nesănătoasă. Un stahanovism “care îl stoarce și-l vlăguește pe bibliotecar”, cum recunoștea aceeași colaboratoare, fără să-l motiveze, fără să-i fie creat acel confort sufletească care să îndemne, cum spuneau latinii, “să zbori până la aștri”.

Larisa UNGUREANU

BIBLIOTECARUL ÎN SOCIETATE

Bibliotecarul e o persoană plină de har, e un generator permanent de energie benefică, e un îndrumător al discipolilor spre marile realizări de frumos și nobil. El aduce un cod spiritual în aura și charisma acestei noțiuni.

Bibliotecarul poartă cu sine acea lumină a Cărții, pe care ne-o aduce în dar cu multă dragoste.

Fiind un profesor, un educator și un terapeut al sufletelor însetate de cunoștințe și cunoaștere, asemenea albinei culege nectarul de pe floarea înțelepciunii și cu mare grijă o implementează în marea operă de educație spirituală a valori-

lor autentice. Mereu e la straja patrimoniului țării și a tuturor începuturilor. Întotdeauna receptiv, conștient, harnic, plin de răspundere și dăruire de sine, îndeamnă tânăra generație, care este viitorul țării, să-și facă din carte cel mai bun prieten.

Cât trăiești tot să înveți.

• Un bun specialist trebuie să posede următoarele calități:

- Abilitate de bibliograf;
- Perspicacitate de sociolog;
- Obiectivitate de critic;
- Pricepere de comerciant.

Aceste abilități îi sti-

mulează activitatea, coordonând procesele de lucru în ordinea necesară.

Capacitățile creative îl ajută în activitate zi de zi. Simțul frumosului îl domină atunci când e vorba de crearea aspectului plăcut al localului.

Bibliotecarul este o călăuză spirituală și morală al beneficiarului – *inițiator al unor realizări spirituale.*

Aspectul psihologic, nivelul profesional, cunoștințe profunde în domeniu îl ajută să creeze atmosfera și condițiile în care beneficiarul savurează plăcerea lecturii.

Aspectul cognitiv și cel comunicativ, analizele so-

licitărilor îi fac activitatea plină de succes, ceea ce este destul de important.

În pofida timpurilor dificile în care trăim, inimile noastre au fost și sunt pe culmile înălțimii pline de iubire pentru nobila lucrare spirituală la care suntem angajați.

Bibliotecarul e cel care vede în bibliotecă nu doar o instituție culturală, ci un templu al valorilor și al lumii spirituale, iar prezența lui aici e o cinste.

Agafia MOTROI,
bibliotecară,
Colegiul de Muzică
„Ștefan Neaga”

COGNOSCERE

CEA MAI MARE BIBLIOTECĂ VIRTUALĂ DIN LUME VA CUPRINDE PESTE 10 MILIOANE DE CĂRȚI

Comisia Europeană a lansat Biblioteca Virtuală Europeană, care, în 2010, urmează să întrecă, după numărul de opere, Google Book Search. Prototipul Bibliotecii Europene va putea fi accesat la adresa de internet www.europeana.ro. Comisia Europeană își propune ca Biblioteca Virtuală să devină, astfel, cea mai mare de acest fel din lume, cu peste 10 milioane de cărți, înregistrări și imagini, relatează AFP. Pentru început, în biblioteca online a Comisiei Europene vor fi aproximativ două milioane de opere, printre care *Divina comedie* a lui Dante, picturi de Vermeer, *Magna Carta* britanică, înregistrări și manuscrite de Beethoven, Mozart sau Chopin și imagini de la căderea Zidului Berlinului. Deocamdată, biblioteca va fi dotată numai cu opere publice, cele mai recente

fiind, încă, sub incidența legii drepturilor de autor. Biblioteca Virtuală va fi complet operațională peste doi ani, când va cuprinde peste 10 milioane de opere. Prin comparație, numai în bibliotecile naționale europene sunt aproximativ 2,5 miliarde de cărți. Modelul pe care l-a avut Europeană este biblioteca "Google Book Search", lansată în 2004, care include, în prezent, șapte milioane de volume.

Cea mai mare problemă care trebuie rezolvată pentru a duce la bun sfârșit acest proiect este trecerea documentelor în format electronic. Iar asta pentru că doar 1% dintre cărțile bibliotecilor naționale sunt disponibile în format digital.

<http://www.ziare.com/articole/carti+lansate+2010>

GAZETA bibliotecarului

Septembrie-Octombrie
2010

Redactor-șef: Alexe RĂU

Secretariat: Elena TURUTA,
Raisa PLĂIEȘUProcesare computerizată:
Rita CREANGĂ

Adresa redacției:

str. 31 August 1989, 78 A
MD 2012

Chișinău, Republica Moldova

tel./fax: 22 14 75

23 80 04

e-mail: gazetabib@yahoo.com

Alte adrese ce conțin informații
din lumea bibliotecară:www.bnrm.mdwww.hasdeu.mdwww.ase.mdwww.pll.mdwww.ulim.md/librarywww.usm.md/bcu/istorie.phpwww.library.utm.md<http://mtc-or.md><http://moldova.cc/bibung><http://cid.from.md>www.sbm.dnt.mdwww.youth.md/library.phpwww.soros.md

Premiul Nobel pentru literatură 2010

Academia Suedeză a acordat anul acesta Premiul Nobel pentru literatură scriitorului din Peru Mario Vargas Llosa. După o activitate de peste o jumătate de secol, scriitorul s-a învrednicit de cel

mai mare premiu în acest domeniu, completându-și astfel „colecția” sa de trofee. Autorul a cunoscut succesul de la primul său roman *Orașul și câinii*, după care a urmat altele nu mai puțin reușite. Mario Vargas Llosa a încercat să se implice și în politică, candidând la funcția de președinte al țării, dar nu i-a reușit. În schimb a avut posibilitatea să cunoască viața din culisele scenei politice, pe care le-a reflectat apoi în scrierile sale. A fost apreciat pentru modul în care a surprins structurile puterii și a descris lumea interioară a individului. Colecția Bibliotecii Naționale deține o serie de romane ale acestui autor printre care: *Peștele în apă*, *Povestașul*, *Elogiul mamei vitrege*, *Istoria lui Mayta*, *Războiul sfârșitului lumii* ș. a.

Aliona MANDEA

IT

Cel mai mic telefon mobil din lume e un ceas de mână - Penthouse

Gadgeturile unice captează atenția rapid. Ce ziceți de acest ceas-telefon mobil Penthouse, care este atât un ceas digital, cât și un telefon mobil? Sigur este ceva ce merită văzut.

Conceptul de ceas-telefon mobil Penthouse nu este ceva chiar atât de nou. Există, de asemenea, alte dispozitive anterioare care au fost lansate, dar se pare că acestea nu au captat atât de multă atenție. Tehnologia utilizată atunci este diferită de cea actuală. Poate de această

dată, caracteristicile ceasului-telefon mobil Penthouse sunt mai atrăgătoare.

Unele dintre caracteristicile acestui ceas-telefon mobil sunt într-adevar unice. Ar putea chiar să fie considerat cel mai mic telefon mobil din lume datorită dimensiunilor reduse. Ceasul-telefon mobil Penthouse beneficiază de touchscreen 1.5 inch, Quad band support, dual SIM și o față detașabilă care poate transforma acest ceas de mână într-un minimobil. De asemenea, conține un card microSD 1GB și alte caracteristici specifice telefoanelor mobile: camera digitală, radio FM, player video, player audio, funcție pentru înregistrare și multe altele. Acest ceas de mână cu telefon mobil este disponibil la Chinavasion pentru \$113.

<http://www.techzone.ro/stiri/telefoane-mobile/cel-mai-mic-telefon-mobil-din-lume-e-un-ceas-de-mana-penthouse.html>